

Mónica Liliana Goldstein Genijovich - נחטפה והועלמה ביום 6.10.1976 בגיל 27.

תאריך לידה: 11.10.1949

אזרחות ארגנטינית – מס' זהות 5.824.320

CONADEP תיק מס' C 1648

שם האב: מנואל גולדשטיין.

שם האם: אדלה גולדשטיין.

גרשה מגרגוריו גניחוביץ' (Gregorio Genijovich)

אם לסבסטיאן גניחוביץ' (Sebastián Genijovich), שבעת מעצרה באוקטובר 1976 היה בן 4.

השערות לגבי מקום הקבורה:

יש שמועה שמישהי זיהתה את אחותי בין הגופות.

פעולות במסגרות בינלאומיות למען מוניקה:

פניתי לשופט גרסון אך לא נענית.

כתבתי לשר החוץ דאז יצחק שמיר ונענית שכאשר יהיה מידע יודיעו לי.

עדויות על הימצאה של מוניקה במעצר:

עם הזמן קיבלנו מידע שהיתה ב-ESMA אך לא זוכר מי העיד.

מידע על פעולת המעצר: שוער הבניין.

גם מידע מפי חמותה רוסה גניחוביץ'.

תיק מארכיון משרד החוץ (א"מ חצ 7120/55) – תקציר:

אל: י. ערמון, מח' אמל"ט; מאת: מנואל, אדלה ודניאל גולדשטיין, חולון, 17.1.1977

תיאור החטיפה של Mónica ובקשה לטפל בעניינה ולברר מה עלה בגורלה.

מאת: שלמה נחמיאס, מח' לאמריקה הדרומית; אל: הנ"ל 7.2.1977.

"... עקב היותה אזרחית ארגנטינה אין באפשרותנו לפנות רשמית לשלטונות בענין זה. אף על פי

כן פנינו לשגרירותנו ובקשנו לבדוק מה ניתן לעשות כדי להשיג במקום פרטים אפשריים...."

על מכתב זה כתוב בכתב יד, (של רם נרגד?), אל ר. ק. (רן קוריאלי?): "מה זה?"

אל: שגרירות בבואנוס איירס; מאת: שלמה נחמיאס, ירושלים, 25.1.1977

למרות ש"אנו ערים כמובן לעדינות המצב בעיקר בתנאים הקיימים ... [מעבירים] אליכם מכתבי

הקרובים ... שמא ידוע לאנשי הקהילה היהודית דבר על גורלן". [של שתי חטופות: מוניקה

גולדשטיין ורחל קניג].

אל: רן קוריאלי; מאת גב' פולק, מזכירה של הרב מרשל מאיר, 2.1.1979

הרב מאיר לפני נסיעה קיבל מכתב מהזוג גולדשטיין מחולון בעניין בתם מוניקה (המכתב מצורף)

ומבקש לטפל בעניין.

עדות שנמסרה על ידי רוברטו דניאל גולדשטיין בשימוע בירושלים ביום 7 במאי 2001.

עליתי לארץ בשנת 72 וחזרתי לארגנטינה בשנת 74. אולי לא הייתי חכם, אך התגייסתי לצבא ארגנטינה.

6 ימים אחרי שאחותי נעלמה חזרתי להורי בארץ (הם עלו בשנת 69) ואז בישרתי להם את שקרה. אקצר בסיפור הפרטי כי לא אני סבלתי אלא אחותי.

אתן רק קצת רקע על התקופה, על האפשרויות של הקהילה היהודית ושל מדינת ישראל לעזור. הכל מנסיון אישי ולא משמועות. כשהתגייסתי לצבא ארגנטינה ידעתי לכתוב ולכן היו לי תנאים נוחים. ידעתי שאחותי פעילה בארגון Montoneros "מונטונרוס" ופחדתי שזה יתגלה. בצבא העריצו את מדינת ישראל – קצינים שהחזיקו מדים של SS בבית העריצו את ישראל ואותי על שהייתי בקיבוץ בארץ וכו'. ולכן לדעתי, בניגוד לקהילה היהודית, שלמדינת ישראל היה כוח ואפשרות להשפיע.

התמזל מזלי ושוחררתי יומיים לפני ההפיכה הצבאית. לא היתה שם ממש דמוקרטיה, לא לפני ולא אחרי. את הקשר הראשון לדמוקרטיה חוויתי בארץ. אך לא ידענו לנצל זאת לטובה כדי לדחוף שיעזרו לקרובים שם. לא היינו רגילים לזה ולא היה לנו לובי כמו שיש היום לרוסים. עד היום לא סיפרתי על המקרה של אחותי בפומבי. כשהגעתי ארצה כתבתי לשר החוץ יצחק שמיר מכתב מאוד מפורט המבקש את סיוע משרד החוץ והתשובה הייתה: "קראנו, הבנו, אם יהיה משהו נודיע לך...".
אך אנחנו כנראה לא דחפנו מספיק.

אחותי, מוניקה ליליאנה גולדשטיין גניחוביץ', היתה ב"מונטונרוס". היא נהגה לעזוב את הבית לעיתים. היה לה ילד בן ארבע ובאוקטובר 76, שבוע לפני שנעלמה, חברת ילדות שלה Ana Portnoy שהייתה פעילה באותו הארגון נלקחה למחנה מעצר בבית הספר לימאות של חיל הים ESMA, אחד מבתי הסוהר הידועים לשמצה – ידוע שהאנשים שם היו נזרקים חיים ממטוסים. אחותי עברה לגור אצל חברים. היא חזרה הביתה צהרים אחד, בזמן שבנה היה עם אביו, וכרבע שעה לאחר שהגיעה, פרצו לבית וחטפו אותה. נראה ששוער הבניין סיפר שהייתה שם. באותו הלילה הגיעו משאיות שלקחו את כל מה שהיה בבית. לא היה ספק שהיא לא תחזור ולכן מיד עליתי לארץ, כדי שלא ייקחו גם אותי וכדי לספר להורי. כולם פחדו וגם אמרו "בטח עשתה משהו".

עוד דבר – נראה שקיבלה אישור לטלפן שיחה אחת והתקשרה לבית הורי בעלה כדי לדבר עם הילד שלה. באותה תקופה בארגנטינה מספיק היה להיות צעיר כדי להיות חשוד ואם אתה גם צעיר וגם גר לבד – היית אשם. וכך היה מצבי. הייתי צלם בעיתון ולא היה לי ספק שיגיעו אלי בקרוב. מאותו הרגע הסתתרת במשך 6 ימים עד שהורה של חבר עזר לי להשיג דרכון. אני חושב שאותו הורה של חבר שלי פגש יום אחד ברחוב את רזניצקי, או מישהו בכיר אחר מדא"א, וכששאל אותו האם יכול לעזור, אותו בכיר אמר שני דברים: אחד, שצר לו כי הייתה יהודיה, ושנים, שבודאי עשתה משהו...
הסתתרת אצל חברים ולבסוף לקחתי מטוס שעבר דרך מונטיבידאו, ואז דרך דקר. סיפור שהיה: במונטבידאו עלה על הטיסה מישהו מסכן ונכה ופתאום בדקר הוא התגלה כצעיר עם 2 ילדים... כנראה שהקהילה או מדינת ישראל עזרו לפעמים.

תשובות לשאלות:

כשהייתי בצבא הייתה התלבטות בינם לבין עצמם לגבי השיטה. הם רצו לעשות כמו בצ"לה, אך כתוצאה מהפחד מהקהילה הבינ"ל, ואולי גם כי לא היו מסודרים ומתוחכמים מספיק, הם בחרו לעשות "כאילו" הכל בסדר – אנשים נעלמו אך לא נלקחו באופן גלוי לאיצטדיון כמו בצ"לה. אך בסופו של דבר הם עשו את אותו הדבר.

לגבי החברה של אחותי, סביר להניח שגורלה היה כגורל אחותי. לא שמעתי דבר עליה.

אינני רוצה שיביאו גופות שאינן, אלא שיפתחו ארכיונים ויגלו מה קרה. אני מעולם לא חקרתי. מי שבמקרה חווה את זה היה צריך לבחור בין החיים לבין הזיכרון. לא חקרתי, אך כשהתחיל נושא האינטרנט להתפתח, ניסיתי לחקור אך התייאשתי. גם פניתי לשופט גרסון בספרד אך לא נעניתי. שמעתי שהייתה מישהי שזיהתה את אחותי בין הגופות.

למשפחה של בעלה של אחותי היה קשר למשטרת הרובע, אפילו שהיו יהודים. אינני יודע אם השתמשו בקשריהם. היו ניסיונות לחקור שם מה עלה בגורלה. אני התלבטתי בין להסתתר ולברוח לבין להישאר ולהיתפש. ואכן, באו לחפשי בסטודיו לצילום שלי.

ש : בנוגע לשיחת הטלפון של מוניקה – אני מבין שנתנו להם לטלפן ולהגיד שהם בחיים ואז הרגו אותם וזה היה כדי לתת תקווה למשפחה, כדי שיגיעו לחפש וכו' - שמעת על זה משהו?
ת : לדעתי, המטרה שניסו להשיג הייתה שיחשבו שאנשים נלקחו ע"י חברים שלהם... כלומר חוץ מ"בטח עשה משהו" גם לנטוע באנשים את המחשבה שחברים העלימו את קרוביהם כדי שלא יעלו עליהם... זו הייתה מטרתם באופן כללי – להשתיל ערפל...

ש : בנוגע לפער בין ההערצה לישראל לבין היחס אל היהודים הגלותיים בארגנטינה – סביר להניח שהעריצו את ישראל עקב הניצחונות הצבאיים, הקמת הקיבוצים וכו'. וזאת לעומת היהודי הגלותי, שעוסק בספסרות, עם האף הגדול וכו'. האם חשת כך?
ת : כן. הייתי היחידי שהודה שהוא יהודי בין כ- 250 חיילים. וקיבלתי חופשות בחגים היהודים. וזאת על אף שהקצין שהיה איתי התגאה שיש לו מדי SS בבית. אכן העריצו את ישראל על האסטרטגיה הצבאית. אחרי מלחמת ששת הימים למדו על זה.

אינני בטוח האם מטרות הוועדה כוללות להבין את הרקע ואת תפקיד הארגונים היהודיים ואת תפקידה של מדינת ישראל. ואינני חושב שזה מוגזם שנבקש אחרי 25 שנה שמדינת ישראל תפתח את הארכיונים, של משי' החוץ וכו', כדי לגלות למשל מה קרה עם המכתב ששלחתי ליצחק שמיר.

פנחס אביבי : אני ברמה האישית חושב שזה חשוב ואכן אמליץ לפתוח את הארכיונים.
דניאל : פנייתי היא גם למשרד המשפטים – כמדינה דמוקרטית (שהייתה דמוקרטית הרבה לפני ספרד למשל), בוודאי יש לנו הרבה מה לתרום ולעשות בעניין.